

Dominiū universale explicatur. 521. 1. & seqq. Item particulare. ib. 5. & seqq. Vid. *Hereditatis petitio*, & *Rei vindicatio*.
Exponitur dominiū directum & utile in feudo. 524. 48. & seqq. Vid. *Fendum*.
Explanatur dominiū directum & utile in emphyteusi. 526. 70. & seqq. Vid. *Emphyteusis*.
Declaratur dominiū directum & utile in superficie. 527. 88. & seqq. Vid. *Superficies*.
De dominiū naturali & civili agitur. 528. 97. & seqq. Vid. *Dos*.
De dominiū revocabili & irrevocabili agitur. 531. 138. & seqq.
De dominiū vero & ficto agitur. ibid. 148. & seqq. Vid. *Publiciana*, *Rescriptoria*, *Pauhana*.
De dominiū civili & prætorio agitur. 534. 184. & seqq.

Donatio.

Donatio non est contractus sed pactum. 733. 90. Est actus liberalitatis. 91. Requirit acceptationem donatarii. 92.
Donatio vel est inter vivos vel mortis causa. 93. & seqq. Completa vel incompleta. 95. Perfecta vel imperfecta. 96. & seqq.
Donare mortis causa & inter vivos quinam possunt? 734. 104. & seq. An & quomodo Prælati Ecclesiastici, Clerici, & Religiosi? 109. & seqq.
Donari possunt res omnes. ib. 115. & seqq. Ita tamen, ut sub generali donatione bona futura non veniant. 735. 120. & seq.
Donatio mortis causa est species ultimæ voluntatis, & requirit testes. ib. 123. & seqq. Nisi fiat ad acta. 125. Donatio inter vivos requirit insinuationem, si excedat 500. solidos. 126. & seqq. Exceptiones sunt plures. 132. & seqq. Inter quas est donatio ad pias causas. 136. & seqq. Quid si quis sæpius aut plurius donet? 130. & seq.
Effectus donationis mortis causa declaratur. 736. 143. & seqq. Effectus donationis inter vivos dilucidatur. ib. 150. & seqq. Datur ex ea conditio ex lege. ib.
An fundatio beneficii Ecclesiastici, cujus executio in tempus mortis suspenditur, sit accensenda donationi inter vivos vel mortis causa? ib. 154. & seqq.
Donatio rescinditur tanquam inofficiosa seu in præjudicium legitime facta. 737. 165. & seqq. Rescinditur etiam propter ingratitudinem donatarii. 168. & seqq. Datur hinc donatori actio revocatoria. 172. & seq. An hæc transeat ad hæreses? 174. & seq. An in casu, quo Prælati est ingratus? 738. 176. & seqq.
An donatio possit rescindi propter insperatam natiuitatem liberorum? ibid. 178. & seqq.

Dos.

In dote maritus habet Dominiū civile. 528. 98. & seqq. Si dos sit constituta in corporibus vel rebus non-fungibilibus. ib. 107. & seqq. Nec estimata estimacione faciente ven-

ditionem. 529. 109. & seqq. Ac insuper, secuto matrimonio, tradita. ib. 112. Uxor autem dominiū naturale retinet. 528. 98. & seqq.
Quid juris maritus habeat in dote? 529. 118. & seqq. Ad quem pertineat thesaurus in fundo dotali repertus? ib. 120. Qualem teneatur præstare diligentiam? ib. 121. Possint dotem alienare? 530. 123. & seqq. Quomodo dotem vindicare possit? ib. 127. & seqq.
Quid juris uxori remaneat in dote? ib. 129. & seqq.
Quid juris uxori remaneat in dote? ibid. 129. & seqq.
Solutio matrimonio, ad quem perveniat dos? ib. 131. & seqq.
Habeatne uxor aliquid rei vindicationem in dote? ibid. 129.
Intuitu dotis competit hypothea legalis tum marito, si dos fuerit promissa. 557. 57. Tum uxori in bonis mariti, si jam constituta sit. ibid. Extraneo, qui dotem mulieris nomine constituit, hypothea non datur. 558. 58. Et que hypothea jus prælationis obtinet præ reliquis tacitis. 571. 259. *Quin & expressis.* 262. & seqq.

E.**Ecclesia.**

Ecclesia accipitur in sensu morali & physico. 375. 1. & seqq.
Ecclesia Cathedralis quæ sit? ibid. 4. Dicitur matrix, & habet cum omnibus Ecclesiis inferioribus concurrens forum Sacramentale. ib. 5. Et, si habet alias Cathedralis infra se, vocatur Metropolitana ibid. 6.
Ecclesia Cathedralis consensu & autoritate S. Pontificis erigitur. ib.
Ecclesia Cathedralis quorum sumptibus reparatur? 376. 8. & seqq.
De Ecclesiis Collegiatis. Vid. *Collegium*.
De Ecclesiis Regularium. Vid. *Regularis Religiosus*.
De Ecclesiis Parochialibus. Vid. *Parochia*.
De rebus Ecclesiarum temporalibus. Vid. *Res*.
De rerum Ecclesiasticarum administratione. Vid. *Administratio*.
De illarum alienatione. Vid. *Alienatio*.
Principes possunt in bona, quæ ad fundationem aut dotacionem Ecclesiarum transferunt, sibi reservare Jurisdictionem. 63. 247. Sed non absque consensu Pontificis, vel saltem Episcopi. ib. 248.
De Ecclesiarum immunitate. Vid. *Immunitas*.
Ecclesia tacitam hypotheam habet in bonis Prælatorum & administratorum. 559. 74.
Ecclesia instar minoris habet restitutionem in integrum. 629. 442. Infra quadriennium, à die læsionis numerandum. ib. 443. Datur aliquando post quadriennium. ibid. 444. An etiam quando læsionem ignoravit? ib. 445. & seqq.
Vid. Minorum Rescriptio.

Eccle-**Ecclesiastica Persona.**

Ecclesiastica Persona quæ dicatur? 304. 96. Quid sit? ib. 98.
Ecclesiasticæ personæ finis & munus est obsequium & cultus Divinus. ib. 101. & seqq.
Ecclesiastica persona non nisi auctoritate publica & Ecclesiastica constituitur. ib. 103.
Ecclesiastici dividuntur in Sæculares & Regulares. 305. 104. & seqq. In materia favorabili & indifferenti Regulares nomine Clericorum & Ecclesiasticorum veniunt; non item in materia odiosa. ib. 106. & seqq.
Ecclesiasticæ personæ an etiam Eremitæ sint censenda? ib. 110. & seqq. An Canonice Sæculares? ib. 112. & seqq.
Ecclesiastici alii dicuntur simplices; alii qualificati, & in dignitate constituti. ib. 116. Nominè generali Clericorum in materia favorabili omnes reputantur; in materia odiosa qualificati & dignitate sublimes non comprehenduntur. ib. 117.
Ecclesiastici alii sunt in majoribus, alii in minoribus. 306. 119.
Ecclesiasticas personas tonsura facit. 120.
Ecclesiasticæ personæ quoad statum & gradum suam originem à DEO acceperunt. ibid. 121. & seqq. Ecclesiasticus status qualiter probetur? ib. 126. & seqq.
Ecclesiasticæ personæ obligantur ad honestatem & nitorem interam conscientie. 307. 138. & seqq. Ad morum compositionem externam. ib. 140. & seqq.
Debet servare continentiam. ib. 141. Sobrietatem. 142. Fugere popinas & suspecta sodalicia. 143. Devitare lusus, qui fortunam regunt, & lucti magis, quam recreationis causam peragunt. 308. 144. Non debent additi esse avaritiæ. 145. Arma gestare. 146. Aut negotiis secularibus se immiscere. 147.
Num prohibeantur studere Juris civili; vel Leges aut Medicinam docere? ib. 148. & seqq.
Ecclesiastici debent portare habitum & tonsuram. Vid. *Habitus tonsura*.
Ecclesiastici quibus gaudeant privilegiis? Vid. *Forum*, *Clericus*, *Canon*, *Competentia*.
De Ecclesiasticis personis in specie sive de Clericis secularibus. Vid. *Clericus*.
De Ecclesiasticarum personarum immunitate personali, & reali. Vid. *Immunitas*.

Emphyteusis.

Emphyteusis, quatenus effectivè consideratur ut species juris in re, confert domino directo dominiū directum, & emphyteuta dat utile dominiū. 526. 70.
Explanatur effectus dominiū directi. ib. 71. & seqq. Nec non effectus dominiū utilis. ibid. 80. & seqq.
Utrum in omni alienatione emphyteuta consensum domini requirere teneatur? ibid. 74. & seqq.
Num emendi prærogativa debeat offerri domino? ib. 78. & seqq.
Ex dominiū directo prodit rei vindicatio directa.

527. 84. Ex dominiū utilis vindicatio utilis. ibid. 85.
Quid si dominus cum emphyteuta concurrat? ib. & 86.
Qualis præscriptio locum habeat in emphyteusi? ibid. 87.
Emphyteusis, quatenus est species contractus consensualis, quoad nomen, & rem exponitur. 657. 387. & seqq. Est contractus juris Gentium. ib. 393. & seqq. Perficitur solo consensu. 658. 395. & seqq. Differt à contractu censuali. 403.
Emphyteusis est sæcularis & Ecclesiastica. 404. Est temporalis & perpetua. 405. In hæreditariam, & familiarem, & mixtam. 406. & seqq.
Quinam emphyteusin constituere vel accipere possint? 550. 408. & seqq.
Prælati Ecclesiastici rem Ecclesiæ nequit in emphyteusin novam dare. 410. & seqq. Si tamen semel data & reversa fuerit, potest eam suis propinquis, sicut extraneis, concedere. 412. & seqq. Nec tenetur antiquum emphyteutam præferre. 415. & seqq.
Emphyteusos effectus ex parte domini directi exponitur. ib. 419. Exponitur eisdem ex parte emphyteute. 420. & seqq. An canon ob sterilitatem ei remittendus sit? ib. 422. & seqq.
Oritur hinc actio emphyteuticaria. 660. 427. Quæ est personalis. 428.
Amittitur emphyteusis lapsu temporis. ib. 429. Interitu totius rei. 430. Alienatione, sine consensu domini facta. 431. Culposa & notabili deterioratione. 432. Solutione canonis ultra biennium in Ecclesiastica, & in Sæculari ultra triennium dilatata. 433. In illa tamen licet purgare moram; in illa neutiquam. 434. Imò nec in illa, si pactum solutivum adit. 435.
Dominiū non censetur jus caducitatis remissivè, si canonem post moram pro tempore præterito recipiat. 661. 436. & seqq. Si canonem recipiat pro tempore futuro, censetur remittere in emphyteusi sæculari, non autem in ecclesiastica. 443. & seqq.
Utrum ratione canonis non soluti emphyteuta possit opponere compensationem? 749. 161. & seqq.

Emptio-venditio. Emptor-Venditor. Emere-Vendere.

Emptionis-venditionis nomenclatura delineatur. 632. 1. & seqq. Definuntur. 6. & seqq.
Est publica vel privata. 633. 14. Scripta & non scripta. 15. & seqq. Generis & speciei. 17. & seqq. Fit ad corpus vel quantitatem. 19. Hujus discerniculum. 20. Differentia. 21.
Recensentur personæ, quibus emptio-venditio est prohibita. ib. 23. & seqq.
Ad emendum-vendendum regulariter nemo cogitur. 634. 28. Casus excepti notantur. 29. & seqq.
Exponitur merx, seu partialè objectum. 635. 41. & seqq. Ostenditur, quò sensu res aliena possit vendi. 636. 44. & seqq. Indicanatur emptio speciei. 49. & seqq. Venditio numerum

Index Rerum & Verborum.

minum & actionum extentatur. 52. & seqq. Monstratur emptio venditio hereditatis. 637. 63. & seqq. An jus accrescendi transeat in emptorem? ib. 67. & seqq. Exponitur pretium, seu alterum objectum partiale. 639. 91. & seqq. Debet esse verum. 92. Nummarium. 94. Certum. 99. Proprium. 101. Iustum. 640. 104. An, si pretium sit partim pecunia, partim res alia, maneat emptio venditio? 639. 96. & seqq. Abstrahitur gentinus intellectus illius principii, quod liceat contrahentibus, se invicem circumvenire. 640. 107. Emptioni venditioni solet adici pactum additionis in diem. ib. 109. Pactum leges commissoriae. 642. 141. Pactum de retrovendendo. 643. 164. Vid. *Pactum*. Venditor obligatur ad rem præcisè tradendam. 645. 190. Liberam ab insuetis oneribus. 192. Vacuam. 193. Unà cum fructibus & accessionibus. 194. Et rescissione damnorum. 197. Et appertinentiis. 201. & seqq. Emptor obligatur ad solvendum pretium. 197. ad usuras in casu moræ. 197. Ad expensas, à venditore factas. 198. Nasatur hinc actio empti venditi. 199. & seq. Emptione venditione perfecta periculum in emptorem transit. 205. & seqq. Etiam si dominium sibi venditor reservaverit. 208. Exceptio datur de vitio rei præterito. 646. 209. Et periculo juris 210. Venditor est obligatus ad evictionem. Vid. *Evictio*. Emptio venditio rescinditur in casu læsionis ultra dimidium. 647. 229. Sive læsio se teneat ex parte venditoris. 230. Sive ex parte emptoris. 231. Venditor ultra dimidium læditur, quando nec dimidium iusti pretii recepit. 230. Emptor læditur, si quid ultra dimidium iusti pretii dederit. 234. & seqq. Datur ex eo capite actio exempto vendito. 233. Et, si pars lædens velit effugere rescissionem contractus, potest supplere vel restituere iustum pretium. 648. 239. Si tamen res vendita jam perisset, cessaret actio. 240. Hæc rescissio impeditur, si læsio non sit enormis. ib. 141. Si acciderit, sciente & volente læsore. 242. Si beneficio L. 2. Cod. de rescind. Vend. fuerit renuntiatum. 243. Non tantum genericè, sed etiam specificè. 244. Si iuramentum sit adjectum, non excludit memoratum beneficium. 247. & seqq. Emptio venditio resolvitur etiam ex ædilitio ædilitio. ib. 252. Vid. *Ædilitium ædilitum*. Item ex retractu. 649. 270. Vid. *Retractus*. **Episcopus.** In condemnatione Episcopi, plures quàm duos testes requiruntur. 215. 133. Episcopus, inconsulto Pontifice, non potest intrare Religionem. 330. 88. Neque tam facile hanc obtinet facultatem, nisi adit una ex causis, ad resignationem sufficientibus. ibid. 89.

Episcopus, electus tantum, liberè transgreditur ad Monasterium. ib. 91. Religiosus, in Episcopum promotus, manet Religiosus. 342. 255. & seqq. Nec absolvitur à voto paupertatis. 343. 264. & seqq. Episcopus tenetur residere intra limites suæ Diocesis. 413. 329. Certis tamen & præcipuis solennitatibus in Ecclesia Cathedrali comparere. ib. 330. Quid si præter Episcopatum habeat Canonicatum, an & ubi residere teneatur? 414. 344. & seqq. Quamdiu possit abesse? 415. 348. Quid si ultra tempus abfuerit? 417. 379. Episcopalia iura revocantur ad legem jurisdictionis & legem Diocesanam. 432. 1. Episcopalis Jurisdiclio se super omnia loca, & personas Diocesis in spiritualibus extendit, nisi probetur exemptio. ib. 3. Episcopi Jurisdiclio non est fundata quoad loca religiosa alterius Diocesis, si uniantur accessoria monasteriis, intra ipsius Diocesis existentibus. ib. 4. & seqq. Quis Episcopus habeat Jurisdictionem in loco, de quo, in cuius Diocesi sit, dubitatur. 433. 6. & seqq. Episcopus potest locum, in quo degunt Clerici secularis, mutare in Religiosum. ib. 8. Non vicissim loca Regularia secularibus clericis conferre. ib. 9. & seqq. Episcopus in quibus causis & casibus habeat Jurisdictionem in exemptis? ib. 11. & seqq. Episcopus habet jus visitandi Diocesis, ibid. 14. Visitatio singulis annis, aut, ubi ampla Diocesis, singulis biennibus est instituenda. ib. 15. Episcopi visitationi quænam loca & personæ subint? ib. 16. Episcopus potest etiam in Laicorum defectus inquirere. 434. 18. Administratio singulorum Sacramentorum non solum competit Episcopo, sed etiam aliquando congruit, & concedit. ib. 19. & seqq. Episcopus habet jus exigendi cathedraticum. ib. 27. A quo tamen Monasteria sunt exempta. 435. 30. Non verò Parochiæ, Monasteriis pleno jure incorporata. ib. 31. Episcopus potest etiam petere subsidium charitativum. ib. 33. Sed ex legitima causa. ib. 34. Ad quod subsidium tenentur soli Clerici beneficiati. ib. 36. Non Laici & Clerici non beneficiati. ibid. 37. Sicuti nec Monasteria. ib. 38. Episcopi, qui pingues habent redditus, non possunt hoc subsidium petere. 35. Episcopo debetur procuratio Canonica, sive subministratio sumptuum, in visitatione expensarum. ib. 40. Item portio Canonica de relictis ad causas pias, & decimis detrahenda. ib. 42. & seqq. Episcopus potest in fundatione aut consecratione Ecclesiæ censum imponere cum consensu fundatoris. ib. 44. Non item post jam perfectam fundationem & consecrationem, nisi causa rationabilis suffragetur. 436. 45. Episcopus non tantum competunt decimæ in sua Ecclesia Cathedrali, sed etiam certa portio omnium

Index Rerum & Verborum.

anum decimarum totius Diocesis. 450. 46. Sicut illius loci, quod ad nullam certam Parochiam pertinet. ib. 47. Episcoporum palatia utrum gaudeant immunitate locali? 466. 41. & seqq. **Eques.** Equites Religiosi quinam dicantur? 325. 35. Equites illi non sunt verè Religiosi, qui castitatem perpetuam non profitentur. ib. 36. & seqq. **Error.** Error communis cum titulo in quantum faciat, acta ab incompetente subsistere? Vid. *Judex*. Error circa corpus, quod venit in contractum aut pactum, causat nullitatem. 622. 339. Sicut & error circa materiam. 340. Exceptio contractu stipulationis. 341. Et pignoris. 342. **Evcharistia.** Evcharistia Sacramentum describitur. 365. 72. Eius Materia. 73. Forma. 74. Effectus. 75. Evcharistia decenter est aservanda. ibid. 76. & seqq. In Monasteriis Monialium non intra Chororum vel septa, sed intra Ecclesiam collocanda. ib. 78. Utrum in omnibus Ecclesiis permittitur sit, Evcharistiam aservare? 366. 80. Debet ibidem lampas accendi. ib. 81. Evcharistia præceptum. ib. 82. & seqq. Evcharistia Sacramentum absque Parochi proprii licentiæ olim non poterat parochianis porrigere Regulares. 436. 5. Quod hodie immutatum, & ad solam communionem paschalem restrictum. ib. 6. Augustissimum Evcharistia Sacramentum tributum immunitatem reo, illuc confugiendi. 466. 43. & seqq. **Evictio.** Venditor tenetur ad evictionem. 646. 211. Illius descriptio. ib. & 212. Ad hanc requiritur, ut res sit evicta. 213. Aut pars homogenea. 214. Quid si heterogenea fuerit? 215. & seqq. Requiritur insuper, ut res evicta sit in iudicio autoritate Judicis. 219. Et quidem iusta. 220. Circa culpam emptoris. 221. Facta præviè denuntiatione venditori, ut assistat. 222. Qualis actio desuper instituenda? 647. 223. Evictio non habet locum in retractu gentilitio, legali, vel statuario. ib. 227. Bene verò in conventionali. 228. Nec locum habet in venditione actionum, si debitor non fuerit solvendo. 636. 55. Nec in venditione hereditatis. 637. 65. Evictio præstat in locatione-conductione. 653. 334. Præstat in feudo. 667. 531. & seqq. Præstat in permutatione. 706. 56. & seqq. Præstat in divisione hereditatis. 719. 154. **Exceptio.** Exceptionis etymon. 256. 1. Sinonymia. 2. Homonymia. 3. Definitio. 257. 4. Exceptionis species est replicatio. ib. 7. Exceptio quæ dicitur juris? ib. 10. & quæ facti? ib. 11.

Exceptio alia Civilis; alia Prætoria. ib. 14. & seqq. Nominata & inominata. 16. & seqq. Realis & personalis. 18. & seqq. Peremptoria & dilatoria. 20. Hæcque vel Judicem, vel actorem, vel processum ipsum respiciunt. 21. Exceptio diverso respectu potest referri ad Jus Divinum, Naturale, & Humanum. ib. 22. & seqq. Exceptio peremptoria aut dilatoria, respiciens merita causæ, Jure antiquo unacum actione erat proponenda. 258. 27. Aliàs Judex pedaneus non potuit de ea cognoscere. ib. 28. Exceptiones dilatoria, respicientes merita causæ, ante & post litem contestatam hodie opponi possunt. ib. 31. & seqq. Exceptiones alia dilatoria ante litem contestatam allegandæ sunt & probandæ. 259. 36. & seqq. Nisi post litem primum lit. enata. 38. Aut reservata. 39. Vel gravamen successivum contineant. 40. Aut processum retrò annullent. 41. Exceptio excommunicationis majoris in omni iudicio potest allegari. ib. 42. Exceptionibus proponendis Judex potest statuere terminum. ib. 43. Exceptiones dilatoria, non respicientes merita causæ, an non possint in secunda instantia opponi, quando sunt intermissa in prima? ib. 44. & seqq. Exceptiones peremptoriae possunt in ingressu litis proponi. ib. 48. Non tamen debent. 49. & seqq. Nisi in continenti probari valeant. 51. & seqq. Exceptiones quædam peremptoriae etiam post sententiam possunt opponi. ib. 53. Exceptiones plures possunt simul & successivè proponi. 262. 86. Etsi contrariae sint; modò tamen alternativè allegentur. ib. 87. Exceptio facit excipientem actorem. 260. 54. Et, si probata fuerit, intentionem adversarii excludit. ib. 55. Excipiens an censetur fateri intentionem actoris, quoad ea, quæ continentur in exceptione. Exceptiones similes ad cautelam non sunt absolutæ, sed conditionatè proponendæ. Quomodò probetur exceptio? ib. 55. Quid speciale occurrit in exceptione excommunicationis? ib. 56. & seqq. Quid operetur exceptio de jure tertii? ib. 62. & seqq. Quid operetur exceptio criminis, testi opposita & probata? ib. 64. & seqq. Utrum excipiens censetur intentionem actoris consisti? 261. 66. & seqq. Utrum excipiens censetur litem contestari? 172. 45. & seqq. Quamdiu duret exceptio? 262. 79. & seqq. Temporalia ad agendum, sunt perpetua ad excipiendum. ib. 81. Et quidem perpetuate naturali. ib. 82. Nisi exceptio competat per modum actionis. ib. 83. Utrum exceptio extinguatur morte? ib. 84. & seqq.

Excommunicatio. Excommunicatus.
 Excommunicati, five denunciati sint five non, non habent legitimam personam standi in iudicio ut actores. 23. 164. & seq.
 Scire autem tanquam rei tenentur per procuratorem. ib. 166.
 Quatuor casibus etiam agere permittuntur, nempe in ipsa excommunicationis causa. 167. Ubi versatur periculum animæ 168. Ubi est periculum in mora. 169. In reconventionem, si illa sit cum causa conventionis annexa. 170. Secus si connexa non sit. 171.
 Excommunicati non gaudent privilegiis fori ex l. diffamari. 72. 376.
 Excommunicati in illis causis potest compromittere, in quibus habet legitimam personam standi in iudicio. 106. 27.
 Excommunicatus validè potest arbitrium subire. 109. 73. & seqq.
 Excommunicatus an & quando possit agere talem? 207. 18. & seqq.
 Excommunicationis exceptio potest in omni parte iudicii proponi. 259. 42.
 Excommunicatus potest appellare judicialiter. 283. 54. & seqq. Non tamen extrajudicialiter. 284. 60. & seq. An autem appellationem extrajudicalem possit, superveniente excommunicatione, profecti? ib. 62.
 Ab excommunicatione an & quando liceat appellare? 287. 100. & seqq.
 Excommunicatio, ob percussionem Clerici irrogata, à quo relaxetur? 312. 206. & seqq.
 In Excommunicatione decedens privatur sepultura Ecclesiastica. 439. 42.
Executio.
 Executio judicialis describitur. 276. 156. & seq. Peragitur à Judice. ib. 162. Et regulariter ab illo, qui tulit sententiam, si mixtum imperium, vel Jurisdictionem ab habente mixtum imperium habeat delegatam. ib. 163.
 Judex pedaneus, ab alio quàm Summo Principe datus, aut alius Judex, simplici tantum Jurisdictione præditus, non potest exequi suam sententiam. ib.
 Executio potest fieri per Judicem delegatum. ib. 164. & seqq.
 Executio sententiæ in secunda instantia pertinet ad Judicem à quo, si illa sententia fuerit solum tacite & ipso facto ob desertam compellationem, aut præterlapsa fatalia confirmata. 277. 167. Aliud obtinet, quando recipitur & cognoscitur appellatio. ib. 169.
 Executio quando fieri debeat, ubi bona, in qua faciendæ est executio, sunt in alio, quàm iudicis territorio? ib. 170. & seqq.
 Pro executione faciendâ Ecclesia nonnunquam implorat brachium sæculare. ib. 173.
 Executio fit in bona condemnati. ib. 174. Non verò in bona, tutoris, & curatoris, aut procuratoris nisi in rem suam exierit. 175. Nec in bona syndici. 177. Potest tamen fieri in bona hæreditis. 178. Aut fidejussoris, qui de iudicato solvendo latisdidit. 179. Non item in bona fidejussoris contractus. 180.

Executio fit in re, per sententiam adjudicatâ. ib. 181.
 In debito personali executio primò decernitur in bona mobilia; postea in immobilia; demum in res incorporales, jura & instrumenta. 278. 183. Vestes tamen, instrumenta artis & agriculturæ, libri studiosorum &c. relinquuntur. ib. 184.
 Executio non potest fieri in bona exphytheutaria, fidejussoria, feudalia. ib. 185. Sed in fructus eorum. ib. 186.
 Executio in actione reali statim potest fieri post rem judicatam. ib. 189. & seq.
 In actione personali condemnatus ad solutionem debiti 4. menses à Jure pro solutione faciendâ habet. ib. 191. At condemnatus ad solutionem & præstationem speciei, statim tenetur solvere. ib. 192. Idem est, si ex maleficio fuerit condemnatus. ib. 193.
 In Executione servandus est ordo. ib. 194. Et modus. ib. 195.
 Executio in actione reali transfert ad viciorum dominium, vel usucapendi conditionem. 279. 196. & seq.
 In actione personali, quæ tendit ad restituendum, victor non evadit rei traditæ dominus. ibid. 198. Si tendat ad dandum, dominus efficitur. ib. 199.
 Executioni contrariæ sunt nonnullæ exceptiones. ibid. 201. De quibus executor non semper potest cognoscere. ib. 202. Restitutio in integrum. ib. 203. & seq. Beneficium competentis. ib. 205. & seq.
Exemptio. Exemptus.
 Causa exemptionis nequeunt tractari ab arbitris compromissoris. 110. 83.
 In quibus causis & casibus Episcopus habeat jurisdictionem in exemptos? 433. 11. & seqq.
 Exemptio à Decimis quibus modis acquiratur? Vid. Decima.
Exhereditatio.
 Si liberi non instituantur hæredes, debent exhereditari. 780. 305. Ad valorem exheredationis quænam requirantur? ib. & 306. cum seqq. Quænam requirantur, ut excludatur querela inofficiosi testamenti? 781. 317. Quænam sint causæ ingratitudinis, ex quibus liberi possunt exhereditari? 318. & seqq. An præter causas expressas in Jure admittantur alia? 782. 333. & seqq. Valeant testamentum, quando ingratitudinis causa non fuit inserta testamento? 336. & seqq.
 Ex quibus causis parentes à liberis possint exhereditari? 340. & seqq.
 Possintne causa ingratitudinis penitentia purgari? 345. An saltem Religiosâ professione aboleatur? 783. 346. & seqq.

Expensa.

Expensa unde sic dicta? 586. 132. Quotuplices sint? 132. & seqq.
 Expensæ necessariæ, non item voluntariæ, sunt refundendæ à temerario litigatore. 267. 30. & seqq. Ab hac refusione immunis est, qui pro-

probabilem causam litigandi habuit. ibid. 16. & seq. Plus quam semiplenè probat in factis antiquis, occultis, peccato obnoxiiis, & ex usu hominum interpretandis. ib. 18. Minus quam semiplenè probat, dum non est ritè probata; vel causa ardua est. ib. 19.
 Fama in criminalibus in ordine ad penam infligendam nec plenè probat, nec semiplenè. ib. 20. Nec solitariè spectata ad torturam sufficit. 254. 21. Dat tamen locum inquisitioni speciali. 22. Incarcerationi. 23. Purgationi Canonice. 24. Suspensioni. 25.
Familia.
 Qualiter homo dividatur à statu familiæ? 302. 76.
Feria.
 Feriarum etymon. 85. 1. Diversæ acceptio. 2. Definitio juridica. 3. Computatio. 4. Divisio. 8. & seqq.
 Prohibentur in illis etiam actus judiciales, qui à Judice notionali expediuntur. 7. Sunt penitus nulli, si tunc exerceantur. 12. & seq. Nisi excuset necessitas. 14. Pietas. 86. 15. Processus summarius. 16. Renuntiatio. 17.
 Ferias sacras pro universo orbe constituit S. Pontifex. ib. 18. Non autem Principes Sæculares. 19. & seqq.
 Ferias sacras particulares constituunt Episcopi pro suis diocesis. 87. 28. Prærequiritur Cleri & populi consensus. ib. Qui consensus hodie non amplius obtinet. ib. 31.
 Quales ferias Episcopi constituere debeant? ib. 32. & seqq.
 Ferias profanas Principes Summi constituunt. ib. 33. Status etiam Imperii suo pro territorio. ib. 38.
 Quinam ferias teneantur servare? 88. 39.
 Particulares ferie ab omnibus, qui in loco sunt, vel ibi litigant, servari debent. ib. 40. & seq. Licet Clerici sint. ib. 42.
 Actus Jurisdictionis voluntariæ simplicis non sunt vetiti in diebus feriatis. ib. 43. & seq. Bene verò actus mixti. ib. 45. Uti & actus Jurisdictionis contentiosæ. ib. 46.
 Libellus die feriato num possit offerri? ib. 47. & seqq.
 Possintne citatio decerni, vel executioni mandari? 89. 54. & seqq. Valeatne citatio in diem feriatum? ib. 61. & seq.
 Possintne testes jurare vel examinari? 90. 63. & seqq.
 Qualiter sententia pronuntiari valeat? ib. 72. & seqq.
 Quomodo sit permissa appellatio? ib. 75. & seqq.
 Utrum arbitri die feriato procedere valeat? 113. 121. & seqq.

Feudum.

Feudum, in ratione juris realis effectivè consideratum, Domino directo confert dominium directum; Vassallo tribuit dominium utile. 524. 48. & seqq.
 Exponitur effectus domini directi feudalis. ib. 50. & seqq.

T tttt

Ex.

F.**Femina. Mulier.**

Femina an legitimam habeat personam standi in Judio? 19. 116. item 20. 120.
 Possintne procuratricem agere? 32. 298. Sitne in probando privilegiata? 188. 75.
 In causis feudilibus femina nequit agere testem? 208. 30.
 In causis civilibus & criminalibus, nisi fit adultera, rectè testificatur. ib. 32. & seq.
 An femina possit fidejuberè? Vid. Senatimconsult. Vellejan.
 Quid juris mulier in dote habeat? Vid. Dos.

Fama.

Fama alia est hominis, alia inter homines. 252. 2. Illius nomen 1. Descriptio. 3. Si non fundetur in communi opinione, potius est rumor. 4.
 Fama non conjungit ex scriptis & instrumentis, sed ex vocibus. ib. 5. Provenit ex conjecturis. ib. 6.
 Fama distinguitur à manifesto & notorio. ib. 7.
 Fama dividitur in generalem & specialem. ib. 8.
 Fama, ut probet, ipsa prius probari debet. 253. 9.
 Probat verò per duos testes, qui de auditu & communi opinione deponant. 10. Debent insuper testes assertionem juramentò confirmare 11. Sæpeque scientiæ rationem reddere, nominandò personas quasdam sive dignas, ex quibus fama sumpsit originem. 12.
 Personæ non sunt necessariò nominandæ, quando plures testes deponunt de fama; aut quando argumenta & conjecturæ, quibus innititur fama, possunt adduci; aut quando factum est antiquum; vel commissum coram personis non legalibus. ib. 13. & seq.
 Fama, ritè probata, in civilibus probat semiplenè; & cum alia probatione semiplena integratur.
 P. SCHMER JURISPR. CAN. CIV. TOM. II.

Exponitur effectus domini utilit feudalit. ib. 54. & seqq.
 Ex dominio directo profluit rei vindicatio directa; § 25. 58. Ex dominio utili nascitur rei vindicatio utilis. ib. 62.
 Quis alteri proferatur, si dominus directus in vindicatione rei feudalis cum vasallo concurrat? ib. 60. & seqq.
 Quomodo dominium feudale queratur? ib. 63. Quod pacto admittatur prescriptio? ib. 64. & seqq. Quantum temporis spatium exigatur? ib. 67. & seqq. Praesertim ubi feudum est Ecclesiasticum? ib. 69.
 Feudum, in ratione contractus formaliter spectatum, describitur. 662. 449. & seqq. Est contractus consensualis. 451. & seqq. Nominatus. 453. & seqq. Bonae fidei. 456. & seqq. Habet pro objecto rem immobilem. 663. 459. & seqq. Vel aequipollentem. 462. Operatur dominium utile. 463. & seqq. Obligat vasallum ad fidelitatem juratam. 465. Licet iuramentum possit remitti. 466. Uti & servitia. 467.
 Feudum aliud est proprium; aliud improprium. 468. Improprii species sunt feudum foemineum. 469. Hereditarium. 470. Francum. 471. Pignoratitium. 472. In dubio praesumitur esse proprium. 664. 474. Et licet in uno deviet; in ceteris tamen retinet suam naturam. 475.
 Possitne feudum pretio comparari? ib. 476. & seqq. An, si pro vasallo & eius haeredibus sit comparatum, censetur esse hereditarium? ib. 478. & seqq.
 Feudum est nobile vel ignobile. 481. Regale, & non-regale. 482. & seqq. Vetus & novum. 484. & seqq. Utriusque differentia. 665. 487. & seqq. Ligium & non ligium. ib. 490. & seqq. Ecclesiasticum & saeculare. 494. & seqq. Datum & oblatum. 498. & seqq. In- & extra curtem. 501.
 Feudum quis constituere possit? ib. 502. & seqq. An Praelatus Ecclesiasticus? 666. 504. & seqq. An Imperator? 507. & seqq. An ipse vasallus? 509. An plebejus? 510. & seqq. An foemina? 518.
 Feudum quis accipere possit? 667. 519. Quinam admittantur? 523. & seqq. Quinam repellantur? 528.
 Clerici in causis feudalibus subsunt foro feudali. 65. 280.
 In delictis Clericorum, merè feudalibus, Dominus directus potest iudicare. ib. 287. Sed non in delictis communibus, privationem feudi annexam habentibus. 66. 288. & seqq.
 Causae feudales habent suos Iudices peculiares. 81. 63. Inter duos Vasallos iudicat Dominus directus. 64. Inter Vasallum & Dominum iudicat pars Curiae. 55. Inter extraneum & Vasallum vel Dominum iudicat Iudex ordinarius. 66.
 Inter duos, quorum uterque se Vasallum dicit, Domini est iudicare. ib. 67. & seqq.
 An super feudo Vasallus possit compromittere? 106. 36. & seqq.

In causis feudalibus Iudices non tenentur praestare cautionem, alias praestari solitam. 163. 28.
 Qui rem feudalem longissimo tempore possedit, ut allodialem, vincit in possessorio, si pars adversa feudalem non probavit. 188. 73.
 Obligatio Domini directi in feudo exponitur. 668. 538. & seqq. Similiter & obligatio vasalli explicatur. 669. 548. & seqq. Utrique competit actio feudalis. 668. 546. & 669. 554.
 Quid transeat in vasallum, quando sylvae conferuntur in feudum? 667. 533. & seqq. Quid transeat, si territorium in feudum sit concessum? ib. 668. 535. & seqq.
 Feudum amittitur interitu rei feudalis. 669. 556. Morte vasalli & propinquorum. 557. Refutatione. 558. Felonia, & culpa tam commisionis; 559. & seqq. Quam omissionis. 670. 564. & seqq. Ad quem devolvatur, feudum morte domini directi? 669. 557. Ad quem in casu delicti? 670. 568. & seqq. Ad quem, si dominus contra vasallum delinquat? 573. & seqq.
 An feudum per testamentum aut legatum relinquere valeat? 771. 205. & seqq. An saltem aestimatio debeatur? 775. 248. & seqq.
 Quid sit Successio feudalis ab intestato? 842. 1. & seqq. Requirit in successore sexum masculinum. 6. & seqq. Foemina non admittitur regulariter. 843. 8. Casus excepti. 9. & seqq. Masculus semper praefertur foeminae. 12. Haec tamen, semel admitta, non cedit masculo. 13. & seqq. Uti nec semel exclusa perpetuo manet exclusa. 19. & seqq.
 An legitimi & naturales in feudo succedant? 844. 29. & seqq. An Clerici & Religiosi? 35. & seqq. Quomodo succedant descendentes? 845. 39. & seqq. Quomodo ascendentes? 846. 48. & seqq. Quomodo collaterales? 57. & seqq. Quomodo filius & conjuges? 847. 63. & seqq. Quis solvat feudalia? 848. 71. & seqq.

Fideicommissum.

Fideicommissum universale est ultima voluntas, qua hereditas alicui verbis precariis relinquuntur. 819. 1. & seqq.
 Est vel expressum vel tacitum. 7. Absolutum aut conditionatum. 8. Commune vel familiare. 820. 10.
 Extra testamentum requiruntur 5. testes, simul praesentes, fideicommittentem videntes, & subscribentes. ib. 12. Et, si haeres sit praesens, sufficit sola rogatio. 13. & seqq.
 Ostenditur effectus fideicommissi; cum Juris remediis. ib. 16. & seqq. Haeres fiduciarius potest trebellianicam deducere. 22. Et, si filiusfamilias fideicommissis gravetur, legitimam simul & trebellianicam deducere potest. 821. 23. & seqq. Adduntur limitationes. 33. & seqq.
 Quae ratione & ordine fideicommissum ab uno transferatur in alium? 822. 45. & seqq. An, ubi testator nihil determinavit, spectetur proximitas respectu ultimi possessoris aut primi acquirentis? 823. 52. & seqq.

Fide-

Fidejussio. Fidejussor.

Fidejussio quid? 696. 45. Explicatur definitio. 46. & seqq.
 Qualiter Religiosi & Praelati fidejungere possint? ib. 55. & seqq. Qualiter Clerici? ib. 57. & seqq. Qualiter foeminae? 59. & seqq. Vid. *Senatusconsultum Velleianum*.
 Pro causa servandae dotis non licet exigere fidejussorem. 697. 78. Ultrò oblatum recipere, non est vetitum. 79. & seqq.
 Fidejussor non potest in plus seu in duriorem causam accipi. 698. 87. & seqq. Acceptus in majorem summam ne quidem ad summam concurrentem obligatur, ib. 95. Aliud est, si ultrò sponderit. 94.
 Obligatio fidejussoris exponitur, ib. 85. Item actio. 699. 97.
 Fidejussor habet beneficium excussionis. ib. 98. Et si se obligaverit ut debitorem principalem. 100. & seqq. Casus excepti. 99. & seqq. Beneficium divisionis. 105. & seqq. Cedendarum actionum. 108. & seqq. Beneficium l. Lucius; & l. si contendat. 700. 111. & seqq. Vid. *L. si contendat*.
 Filiatio quomodo probetur? 193. 139. & seqq.
 Filiusfamilias.
 Filiusfamilias an & quando contra parentem in iudicio stare possit? 20. 126. & seqq.
 In causis personalibus liberè, citra patris consensum, licet extraneo intentat & convenitur, ib. 128. Executio tamen in defectu bonorum suspenditur. ib. 129.
 Quando causa realis concernit peculium castrense, vel quasi, solus filiusfamilias agit, & convenitur, ib. 131. Quod etiam obtinet in spiritualibus. ib. 132.
 In causa reali, peculium profectitium spectante, solus pater actione directè agit, & convenitur, ib. 133. Interdum filiusfamilias ad actionem utilem donatax movendae admittitur, ib. 134.
 Quando causa realis vertitur circa peculium adventitium ordinarium, actionem instituit, & suscipit pater, ut tamen consensum filii requirere, & sumptus ipse ferreteneatur. 21. 135. & seqq.
 Econtra, dum lis attingit peculium adventitium irregularè sive extraordinarium, potest agere & conveniri filiusfamilias; prahabito consensu patris, ib. 137. & seqq.
 Filiusfamilias, qui separatim nondum constituit domicilium, convenitur in domicilio originis. 47. 42.
 Filiusfamilias in illis causis potest compromittere, in quibus legitimam personam habet standi in iudicio. 106. 27.
 Filiusfamilias in peculio castrensi vel quasi plenissimum habet dominium. 503. 149. & seqq. Sicut & in adventitio extraordinario. ib. 153. & seqq. In adventitio ordinario dominium habet, sed absque usufructu. ib. 151. & seqq. In profectitio nudam administrationem habet. ib. 160. & seqq.

Filiusfamilias de peculio castrensi vel quasi; nec non adventitio extraordinario liberam contrahendi facultatem habet. 609. 166. & 169. Supposito, quòd pubes & majorenis sit. 172. & seqq. De peculio quoque profectitio contrahere valet. 167. At in adventitio ordinario opus est consensu paterno. 168. Quae tamen intelligenda sunt de contractibus patrimonialibus; personam enim obligare non prohibetur. 170.
 Filiusfamilias testandi facultatem habet de peculio castrensi vel quasi. 760. 67. Non item de peculio profectitio & adventitio ordinario. ib. & 64. cum seqq. An etiam de peculio adventitio extraordinario? 68. & seqq.

Fiscus.

Fiscus est avarum aut Camera Principis. 557. 56. Fiscus tacitam hypothecam obtinet in bonis mipili. ib. 48. In bonis subditorum propter tributa, episcopat. &c. 51. & seqq. In bonis ejus, qui cum ipso contraxit; aut cui fiscus in contractu successit. 53. Non autem in pecnis & multis. 54. & seqq.
 Hypotheca fiscali praee omnibus aliis est privilegiata. 571. 257. & seqq.
 Quando nam fiscus in bonis allodialibus succedat? 833. 103. An etiam in feudalibus aliquando succedat? 847. 65.

Furtura.

Furtura animalium. Vid. *Accessio*.

Forum.

Quid sit forum judiciale? 43. 1. & seqq.
 Quae justa sunt in foro extero, regulariter justa sunt in foro interno. ib. 6.
 Forum aliud dicitur competens, aliud incompetentens. ib. 7.
 Forum ex persona aliena sortitur haeres, & convenitur in foro defuncti. 44. 8. Defensor sequitur forum principalis. 9. Uxor forum mariti. 10. Liberti forum patroni. 11.
 Forum commune 4. ex causis acquiritur, *Domicilio, re sita, contractu, delicto*,
 Forum Domicilii. Vid. *Domicilium*.
 Forum rei sitae. Vid. *Res*.
 Forum contractus. Vid. *Contractus*.
 Forum delicti. Vid. *Delictum*.
 Forum Clericorum. Vid. *Clericus*.
 Forum Studioforum. Vid. *Studiolum*.
 Forum militum. Vid. *Miles*.
 Forum Austregarum. Vid. *Austregarum*.
 Forum personarum miserabilium. Vid. *miserabilis*.
 Forum L. Diffamari. Vid. *L. diffamari*.
 Forum L. si contendat. Vid. *Lex si contendat*.
 Forum praeventionis. Vid. *Praeventio*.
 Quae causa dicantur mixti fori? 8280. & seqq. In causis mixti fori melior est conditio praeventionis. 84. 97.
 Absolutus in uno nequit amplius iudicari in altero foro. ib. 100. Nec reus, in uno punitus, iterum alibi punitur. ib. 101. Modò sufficienti pena fuerit coercitus. ib. 102.

Titul. 2

Furtus

Fructus.

Fructus alii sunt naturales, alii civiles. 383. 89.
Naturales vel sunt in speciebus, vel in industria-
les. 90. Quia & civiles eodem ferè sensu
subdividi possunt. 584. 91.
Fructus alii sunt pendentes; alii percepti aut per-
cipiendi. ib. 92. Item sunt vel extantes; vel
consumpti. 93.
Quos fructus bonæ vel malæ fidei possessor lucre-
tur? Vid. *Possessio*.
Arbitrari potest cognoscere de fructibus. 112. 107.
Fructuum restitutio an sit imponenda ex officio
Judicis? 129. 103. & seq.
Salubriter illa petitur perclusulam salutarem, li-
bello insertam. ib.
Beneficiatus, qui in Religione approbata Novitia-
rum ingreditur, fructus beneficii, interim ob-
venientes, lucratur. 416. 368. & seq.
Beneficiatus, intra annum decedens, fructus pro
rata temporis non transmittit ad hæredes.
ib. 370. & seq.
Clerici non-residentes privantur fructibus. ib.
378. & seq. An & quales fructus decima-
rum nomine solvantur? Vid. *Decima*.

H.**Habitatio.**

Domicilium habitationis quomodo aquira-
tur? Vid. *Domicilium*.
Habitatio est species servitutis personalis. 547.
188. Describitur 548. 199. illius discrimen ab
usu. 200. Et ab usufructu 201.
An idem sit, domum ad inhabitandum legare;
habitationem legare; vel legare facultatem
habitandi? ib. 202. & seq.
Habitatio neque non-usu; neque capitis dimi-
nutione amittitur. ib. 204.
Quænam Juris remedia pro ea competant? ib.
205.

Habitus.

Habitus decentem debent Clerici portare. 308.
154.
Habitus qualis possit & debeat esse? ib. 155.
& seq.
Habitus non deferentes qualiter puniantur? 309.
160. & seq.
Habitus portare non tenentur Clerici in Mino-
ribus, si beneficium non habeant; si tamen
non portant, privilegio fori destituuntur.
ib. 163. Imò & aliis privilegiis. ib. 164. &
seq.
Clericus Minorista habitum, semel dimissum,
aut nunquam assumptum reassumens, privile-
gium clericalibus gaudet. ib. 169. & seq.
Possitne Clericus interdum ab habitu & tonsura
gestatione excusari? ib. 172. & seq.

Hæres Hæreditas.

Hæredes aliqui dicuntur necessarii, qui neces-
sario debent institui. 766. 133. Ex quibus
aliqui sunt necessarii & sui, nempe liberi, in
potestate testatoris immediate constituti. 134.
& seq.
Parentes à liberis, salvò testamento, præteriri

valent, nem Jure veteri. ib. 146. Quam-
novo. 767. 147. & seq.

Filius quoque emancipatus potest præteriri, quin
testamentum sit nullum; Jure Veteri. ib. 150.
& seq. Ac novo. ib. 152. & seq.

Filia vel filius, hæreditati renuntians, absque
nullitatis vitio potest omitti. ib. 160. & seq.
Sicut & omitti potest filius & filia in testamen-
to matris. 768. 168. In his tamen casibus,
excepta renuntiatione, locus superest querelæ
inofficiosi testamenti. 766. 146. 767. 158.
768. 173.

Hæredes alii sunt voluntarii, qui pro libitu
testatoris possunt institui vel non, videlicet om-
nes non sui. 769. 179. Etiam si fratres aut
sorores fuerint. ib. 180. & seq. Aut con-
juges. ib. 186. & seq.

Hæredes nonnulli proflus sunt incapaces institu-
tioni passivæ. ib. 188. Ex quibus sunt PP.
Franciscani & Capucini, quibus, si hæredes,
instituantur, ne quidem æstimatio ratione rati-
citi fideicommissi debetur. 770. 189. &
seq. Quidam sunt incapaces secundum
quid ib. 193.

Hæredes non pauci reputantur indigni, quibus
aut filius hæreditatem delatam auferat. ib. 197.
& seq. Aut hæredes abintestato. 771. 199.

Hæreditas est principale objectum testamenti. ib.
200. Aded ut testamentum de tota hæredi-
tate sit consociendum. ib. & 208. cum seq. Di-
viditur in 12. partes. ib. 203. & seq.

Hæredis institutio est de forma testamenti. 778.
270. Alia dicitur institutio in specie; alia
substitutio. 271. Illa vel est communis. 272.
Vel est peculiaris in hæredibus suis & necessa-
riis. 780. 299. Vid. *Institutio. Exhereditatio.*
Substitutio Vulgaris & pupillaris.

Hæreditas pro diversitate hæredis diversimodè
acquiritur. 788. 418. & seq. Quid requira-
tur in illius additione ex parte adeptis? 421. &
seq. Et ex parte actus? 423. Post aditum
non licet penitere. 424. Efficitur tamen
quis hæres & dominus universalis. ib.

An & quomodò hæreditas, non adita, transmitti
valeat? 425. & seq.

Hæredi datur beneficium L. Falcidiz. 789. 431.
Vid. *L. Falcidia*. Quibus mediis hæredita-
tem capere liceat? 790. 455. & seq.

Hæres forum defuncti sortitur. 44. 8.
Hæres Clericus, utrùm in foro defuncti conveni-
ri possit? Vide *Clericus*.

Qui hæreditatem possidet, tenetur conventus
edere titulum suæ possessionis. 186. 52.

Quomodò per litem contestationem actiones ad
hæredes transeant? 174. 64. & seq.

Num hæres teneatur præstare juramentum calum-
niæ? 180. 47. & seq.

Hæreditatis petitio.

Hæreditatis petitio est actio universalis. 521. 9.
Purè realis. ib. 10. & seq. Bonæ fidei. 522.
74.

Datur hæredi cuicumque. ib. 15. Nec non em-
ptori hæreditatis. ib. 16. Contra illum,
qui

qui pro hærede vel possessore possidet. ib. 17.
& seq.

An datur contra successorem aut possessorem si-
ngularem? ib. 20. & seq.

Quis illius effectus sit? ib. 15. & seq. Debent
restitui omnes fructus, etiam consumpti, quan-
do possessor est factus locupletior. 523. 27.
Quotuplex sit? ibid. 29. Quamdiu duret?
ib. 30.

Hæreditatis aditio.

Hæres extraneus per aditionem hæreditatis sit ta-
lis. 788. 420. Quod requiratur ad hanc aditi-
onem? 421. & seq.

Hæreditatis aditio est quasi contractus. 724.
237. Producit actionem personalem ex testa-
mento. 241.

Hæresis. Hæreticus.

Hæresis quæ talis ad forum Ecclesiasticum perti-
net. 83. 82.

Ubi autem agitur ad poenam, est mixti fori.
82. 80.

Quando unus conjugum in hæresim incidit, potest
alter liberè religionem ingredi, & profiteri.
329. 74. Imò etiam, si uterque sit hæreticus,
& unus ad fidem Catholicam redeat. ib.
75. & seq.

Hora Canonica.

Horas Canonicas publice proficere tenentur Cleri-
ci in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis.
321. 76.

Clericali illas privatim recitare obstringuntur.
ib. 77. & seq.

Horas etiam recitare tenentur Clerici in Mino-
ribus, qui sunt beneficiati. ib. 80. Etiam si be-
neficium sit tenue. ib. 81. Dummodo illud
actu possideatur. ib. 82.

Quale sit discrimen in hoc puncto inter beneficia-
tos, & non-beneficiatos? ib. 83.

Hospitalitas.

Jura hospitalium in judicio propugnant illorum
Recltores. 23. 163.

Hospitalitas describitur, & dividitur. 384. 116.
& seq.

Hospitalis locus quidem pius, non tamen religio-
sus censetur, si autoritate Episcopi non eriga-
tur. ib. 112.

Quando dubitatur de autoritate Episcopi, re-
currendum est ad conjecturas. ibid. 113. &
seq.

Hospitalia, autoritate Episcopi erecta, gaudent
immunitate locali. 466. 39.

Hypotheca.

Vid. *Pignus*.

Hypothecaria actio.

Describitur actio hypothecaria. 569. 220. Est
prætoria. 221. Realis. 222. & seq. Datur
creditoribus hypothecariis & eorum hære-
dibus in solidum. 225. & seq. Adversus
possessorem pignoris. 227. & seq. Qui, si
debitor aut hæres non sit, habet beneficium ex-
cussionis. 229. Etiam in pignore generali.

230. & seq. Potest etiam restitutionem effu-
gere, si debitum offerat. 233.

Quid probandum sit actori, hypothecariam mo-
venti? ib. 236. & seq.
An libellus in hac actione sit alternativè concipiendus?
ib. 234. & seq.

I.**Ignorantia.**

Ignorantia præsumitur, ubi scientia non proba-
tur. 248. 26.

Illegitimus.

Illegitimi sequuntur originem matris. 45. 18.
Illegitimi quomodò possint hæredes scribi? 770.
193. Quomodò succedunt ab intestato suis
parentibus? 829. 41. & seq. Quomodò
parentes illis succedant? 831. 72. An & qua-
tenus fratres illegitimi sibi invicem succedant?
832. 95. & seq.

Immemoriale.

Immemoriale præscriptio quid operetur in deci-
mis? 454. & seq. item 457. 161. &
seq.

Immemoriale tempus quid faciat in ordine ad pro-
bationem in judicio? 187. 64. & seq.

Immunitas.

Quinam sint immunes ab oneribus publicis?
302. 70.

Immunitas generatim quid sit? 462. 1.

Immunitas Ecclesiastica.

Immunitas Ecclesiastica, generalis sumpta, ex-
cludit in locis sacris quosdam actus & negotia
profana. ib. 2. & seq.

Immunitas localis definiatur. 463. 7. & seq.

Immunitas aliis quibusdam locis est annexa, præ-
cipue tamen Ecclesiis. ib. ib. 10.

Immunitas localis sanctitati Ecclesiarum non ad-
versatur. ib. 12. & seq.

Immunitas in veteri testamento quibusdam locis
erat immediate à DEO concessa. ibid. 15. &
seq.

Immunitas localis in testamento novo tantum est
Juris Ecclesiastici. ib. 18. Quid Jus Civile in hoc
puncto valeat? 465. 22. Quid consuetudo?
ib. 23. & seq. Qualis adhibenda in-
terpretatio? 466. 28. & seq.

Immunitate locali gaudent templa, non tantum
consecrata, sed etiam ad cultum Divinum in
futurum destinata. ib. 30. & seq. Etiam pol-
luta. ib. 32.

Immunitas non solum ibi specialiter, ubi sacrifi-
cium Missæ peragitur, sed in omni ambitu,
quem tota fabrica Ecclesiæ complectitur, ut in
Sacristia atrio vel est concessa. ib. 33.

Immunitas an & quatenus extendatur extra Eccle-
siam? ib. 34.

Immunitate etiam gaudent cœmeteria, SS. Eccle-
sias seu contigua, seu separata. 35. Loca &
Monasteria Religiosorum. 36. Item Hospi-
talia & Oratoria publica. 39. Non item pri-
vata. 40.

An etiam palatia Episcoporum gaudeant immu-
nitate

nitate? 41. & seq. An augustissimum Altaris Sacramentum? ib. 43. Utrum altare portiale? 467. 45.

Immunitate locali gaudent omnes personæ, tam ex causa civili, quam criminali gravatæ. ib. 46. Etiam debitoribus publici & dolosi. ib. 48. & seq. Etiam excommunicati & interdicti. ib. 50. & seq. Etiam semel apprehensi à potestate seculari. ib. 54. & seq. Etiam qui ducuntur per locum asyli. ib. 57. & seq.

Immunitas an faveat Clericis & Religiosis? 468. 59. & seq.

Immunitas an & quomodo profit infidelibus? ib. 67. & seq.

Ab Immunitate locali excludit latrocinium publicum. ib. 69. & seq. Viarum gratisatio. 71. Nocturna depopulatio. 72. Assassinium. 73. & seq. Hæresis. 76. Crimen læsæ Majestatis, in personam Principis admittum. 469. 77. & seq. Homicidium proditorium. ib. 80. & seq. Homicidium aut mutilatio, in Ecclesia inchoata vel consummata. ib. 84. & seq. Non autem criminalia, in Ecclesia commissa. ib. 92.

Constitutus in loco immunitatis nequit abstrahi. 470. 93. Alimenta, eidem deferenda, prohiberi non possunt. 95. Interea judicari vel condemnari non valet de crimine. 96.

An per violentiam aut metum abstrahatur a loco Immunitatis possit apprehendi? ib. 97. & seq. An revocatus à Judice sub spe impunitatis? ib. 99. & seq. An possit extrahi sub cautione impunitatis? ib. 102.

Quomodo procedendum sit in crimine excepto? ib. 103. & seq.

Quid agendum, si reus injuste fuerit extractus? 471. 110. & seq.

Quenam poenæ in violatores immunitatis localis sint constitutæ? ib. 113. Singularia de excommunicatione. ib. 114. & seq. An sit reservata? ib. 116. & seq.

Quid sit Immunitas personalis? 472. 121. & seq. An etiam familia Clericorum eadem gaudeat? ib. 124. & seq. In quo consistat? ib. 127. & seq.

Postine personalis Immunitas ex Jure Divino originaliter deduci? 473. & seq. Potuissent statui à SS. Canonibus, si Jure Divino constituta non fuisset? 476. 167. & seq. Quid Principes Sæculares circa eandem constituerint? 477. 191. & seq.

An personalis Immunitas adimi vel restringi queat? 479. 202. & seq.

Quid sit Immunitas Realis? 480. 110. & seq. In quo consistat? ib. 214. & seq.

Cujus Juris sit; an Divini? ibid. 217. & seq. An Juris etiam Ecclesiastici? 481. & seq.

Quanam bona gaudeant Immunitate Reali? 482. 243. & seq. An etiam parimonialia? ib. 245. & seq. An noviter acquisita? ibid. 252. & seq.

In quibus casibus hæc Immunitas cesset? 483. 258. & seq.

Quenam poenæ sint in violatores constitutæ? ib. 264. & seq.

Imperator.
Ab Imperatore nequit ulterius appellari. 229. 125. & seq.

De primis precibus Imperatoris. Vid. *Preces.*

Implantatio.
Vid. *Accessio.*

Impubes.
Impubes qui dicantur? 299. 8.

Incorporale.
Res incorporales quæ sint? 421. 8.

Jura incorporalia rebus immobilibus accensentur. ib. 19.

Indebiti acceptio & conditio.
Indebiti acceptio est quasi-contractus. 722. 195. & seq. Indebitum aliquid multifarie dicitur. 198. & seq. Obligat ad id, quod erat indebite acceptum, restituendum. 203. Quid, si duæ res fuerint disjunctim debitæ? 204. & seq.

Oritur hinc conditio indubiti. 206. In cujus deductione in judicium probandus est error, nisi actor persona sit privilegiata. 207. Sufficit error facti, proprii vel alieni. 708. & seq. Sufficit error Juris. 723. 213. & seq.

Inedificatio.
Inedificatio est modus acquirendi dominium. Vid. *Accessio.*

Infamia, Infamis.
Infames an Judices agere valeant? 11. 16. & seq. An Advocati suscipere? 25. 195. An procuratores existerent? 32. 299. & seq. An testimonium dicere? 207. 23. & seq. In causis famosis an procurator admittatur? 35. 347. & seq. An juramentum necessarium deferatur? 243. 204. & seq.

Infans.
Infans quis censetur? 299. 7. & seq.

Innominate Contractus.
Innominate contractus describitur. 703. 2. & seq. Distinguitur etiam hodie à pacto nudo quoad actionem. 7. Non desiderat mutuum præstationem aut factum. 9. Propterea est unilateralis. 10.

Dividitur in regularem & irregularem. 12. Regulares enumerantur. 17. & seq.

Datur in ejusmodi contractu facultas penitendi. 704. 19. Etiam de Jure Canonico. 20. Et hodierna praxi. 21.

Qualiter in contractu innominato penitere liceat? 23. & seq.

Nascitur hinc conditio ex parte penitente voluntis. ib. 26. Ex parte illius, qui urget in pletionem contractus, confurgit actio præscriptis verbis. 27. & seq. Et hæc in contractu quoque facio ut des admittenda est 31. & seq.

Innovare, Innovatio.
Post factam citationem, & securam litis pendentiam, prohibitum est aliquid innovare circa rem litigiosam. 142. 89. & seq.

Circa

Circa actionem, quæ prohibetur cedi, vendi, donari. ib. 93. & seq.

Circa jus, de quo litigatur. ib. 95.

Prohibetur etiam innovatio circa statum controversiæ per impetrationem novi Privilegii. 143. 98. & seq.

Item innovatio circa possessionem. ibid. 100. & seq.

Inquisitio.
Processus inquisitorius instituitur ante litis contestationem. 175. 86.

Inquisitioni speciali fama dat locum & causam. 254. 22.

Inspecio ocularis.
Inspecio ocularis explicatur & describitur. 254. 26. & seq.

Instituitur auctoritate Judicis ordinarii. ib. 30. & seq. Non verò Notionalis, nisi hoc specialiter ei commissum sit, vel alias commode non possit examinare testes. ib. 32.

Inspecio est species probationis. ib. 34.

Inspecio ocularis adhibetur in causa finium regendorum. ib. 35. In nuntiatione novi operis. 255. 36. In cautione damni infecti. 37. In lustratione Instrumentorum. 38. In examine corporis. 39. In delictis. 40.

In inspectione oculari vel Judex debet ipse præsens adesse, vel idoneum ad hoc delegare. ibid. 41.

Requiritur præcedens causæ cognitio. 42. Legitimum tempus. 43. Citatio omnium, quos concernit. 44. Convocatio eorum, qui negotii notitiam, & peritiam habent; qui etiam ad veritatem jurjurandò stringuntur. 46. & seq. Adesse etiam debent Notarii & scribæ. 256. 48.

Inspecio ocularis facit probationem plenissimam. ib. 49. & seq.

Sententia tamen, ex inspectione oculari lata, si postea evidenter constet de contrario, rescinditur. ib. 51. & seq.

Institutio Canonica.
Institutio necessaria quid sit? 392. 96. Supponit præviam Patroni præsentationem. ibid. 100.

Instituere potest Episcopus. 397. 102. Capitulum sede vacante. 103. Vicarius Generalis. 104. & seq. Alii Prelati & personæ Ecclesiasticae ex privilegio. 108. Ex præscriptione. 109. Ex fundatione. 110. & seq.

Quanam possint aut debeant institui? ib. 114. & seq. An Patronus seipsum instituere valeat? 394. 120. & seq. An saltem alium præsentare simul & instituere possit? ib. 128. & seq.

Institutio confert jus in re. ib. 132.

An valeat institutio, si alius, quam præsentatus, instituitur? ib. 33. & seq.

Quid sit institutio corporalis? 395. 136. & seq.

Quid sit institutio authorizabilis? ib. 144.

Institutio testamentaria.
Institutio testamentaria dat formam testamento.

778. 270. Alia dicitur in specie talis; alia substitutio. 271. Illa generaliter in omni testamento requiritur, ut hæres perspicue declaretur. 272. & seq.

An valeat institutio ad interrogationem alterius? 275. & seq.

Quo in loco fiat institutio, nihil interest. 779. 282. Potest etiam fieri vel purè, vel sub conditione, die, aut modo &c. 283. 290. & seq. 294. & seq. Vid. *Conditio. Divi. Modus &c.*

Institutio quoad hæreses necessarios id speciale habet, quod debeat fieri in legitima. 780. 299. An liberi, in conditione possint, censentur esse vocati? 302. & seq.

Instrumentum.

Instrumenti etymon. 217. 1. Variæ acceptiones. ib. 2. & seq.

Instrumentum quandoque sumitur, prout comprehendit omnes omnino probationum species. 218. 5. Quandoque pro speciali probandi modo. ib. 6.

Nomine instrumenti in favorabilibus intelliguntur omnes probationes; in odiosis solum specialis probatio, scriptis facta. ib. 7. & seq.

Instrumentum dicitur. ib. 10. & seq.

Instrumentum aliud vocatur originale; aliud exemplar. ib. 14. & seq. Quod publica auctoritate transcriptum, vocatur authenticum; privata auctoritate descriptum dicitur copia. ib. 15.

Instrumentum publicum & privatum quid sit? ib. 16.

Instrumenti publici species est Instrumentum, publico sigillò munitum. ib. 18. Esti subscriptione careat. ib. 19. Nisi super negotio privato à Principe v.g. quâ privato sit subscriptum. ib. 21. Item acta judicialia & protocolla. ib. 22. & seq. Huc quoque revocantur scripturæ, Magistratus auctoritate roboratæ. 219. 24. Scripturæ, in archivio publico repositæ. ib. 25. Libri censuales, officiales, & collegiorum. ib. 27. Instrumenta; à Notario publico creata. ib. 30.

Instrumenta quâ formâ & modo à Notariis scribi & confici debent? ib. 30. & seq. Quid de invocatione SS. Trinitatis? ib. 39. Quid de rogatione Notarii, si plures concernat personas? ib. 40. Quid de Notario putativo? 220. 41.

Instrumenta, à privatis confecta, plurimum aut duorum adhuc viventium testium manu subscripta, æquivalent in effectu publicis. 219. 29.

Instrumentum privatum continet sub se chirographum, apocham, syngrapham, literas missivas, registra, inventaria &c. 220. 44. & seq.

Instrumenta regulariter de Jure sunt producenda post litem contestatam. ib. 47. & seq. Instrumenta, in quibus persona in judicio est legitima, ante litem debent exhiberi. ib. 48.

Instrumenta de Jure novissimo statim cum libello sunt transmittenda reo. ib. 50.

Instrumenta usque ad conclusionem in causa possunt produci. ib. 51. Non item post conclusio-

Index Rerum & Verborum.

elusionem; nisi per juramentum probentur
 primum inventa. 221. 52. & seq.
 Instrumenta actoris reo volenti & petenti sunt
 producenda. ib. 54. & seqq. Si reus in illis
 exceptionem fundare; non verò si ex illis re-
 conventionem instituire cogiter. ib. 57.
 Instrumenta rei non sunt regulariter actori com-
 municanda. ib. 58. Nisi sint utrique com-
 munita. ib. 59. Aut persona sit privilegiata.
 v.g. filius. ib. 60.
 Usurarii etiam compellantur ad edendos suorum
 rationum codices. ib. 61.
 Instrumenta rei etiam actori sunt exhibenda,
 quando post prolatam causam in illis vult re-
 plicam fundare. ib. 62.
 Instrumenta, quæ à tertio possidentur, possunt
 ad producendum peti actione ad exhibendum.
 ib. 63.
 Instrumenta integra Judici petenti sunt exhiben-
 da. ib. 64. & seq. Parti non nisi pro parte ad
 intentionem litis faciente. ib. 66. Et quidem
 sine die, & consule. 222. 67. Exceptis ratio-
 cinis, quæ cum die & consule sunt producen-
 da; ib. 69. Sicut ex quorundam sententia
 acta judicialia. ib. 70.
 Instrumenta Jure hodierno omnia cum die &
 consule sunt exhibenda. ib. 71.
 Instrumenta quò loco sint exhibenda? ib. 72.
 Quid in Curia Romana hic speciale sit? ib. 73.
 & seq.
 Instrumentum publicum facit plenam fidem. 223.
 75. Et æquivalentem pluribus testibus. ib.
 76. & seqq.
 An scripturæ ex archivo publico semper probent?
 ib. 79. & seq. Quid probent instrumenta, ex
 archivis Monasteriorum desumpta? ibid. 81.
 & seq. Quid probent libri censuales? ib. 83.
 Protocolum Notarii ex se est authenticum. ib.
 84. & seqq.
 Instrumentum publicum quoad ea plenè probat,
 quæ in illo habentur dispositivè. 224. 90.
 Copia, à privato homine transcripta, nullam fi-
 dem meretur. ibid. 92. Autoritate Judicis
 transcriptum plenè probat. 93. Probat etiam
 plenè, si ab eodem Notario scribatur, qui scrip-
 sit originale. 94. Non autem, si ab alio No-
 tario sine autoritate Judicis describatur. 95.
 & seq. Tales verò copiae, ab aliis Notariis
 transumptæ, habent magnam præsumptionem.
 97. Possuntque vel consuetudine vel privilegio
 plenam acquirere fidem. 92. & seqq.
 Instrumenta privata contra scribentem plenè pro-
 bant. 225. 100. Etiam contra subscribentem,
 ib. 102. Etiam non legerit. ib. 103. Pro-
 bant etiam contra sigillantem. ibid. 104. &
 seqq.
 Excipiuntur chyrographa post biennium. ib. 109.
 Apochæ intra 30. dies. ib. 110. Charta bian-
 ca. ib. 111. & seqq. Et instrumentum, de quo
 ex comparatione literarum constat, ab eo non
 esse scriptum, contra quem productum est.
 226. 116. & seqq.
 Instrumentum privatum regulariter pro scribente
 non probat. ib. 127. Excipiuntur epistolæ,
 ab uno scriptæ, & ab altero acceptatæ, quæ

pro scribente contra acceptantem probat.
 128. Registra & rationes tutorum & admi-
 nistratorum. 129. Ratiocinia nummulario-
 rum & argentariorum. 130. Scripturæ
 antiquæ, quæ fidem semiplenam faciunt. 131.
 Et de consuetudine libri mercatorum. 227.
 132. & seqq.
 Instrumentorum fides enervatur ex vitio interno
 & externo. ib. 137. Ex contrarietate, quæ
 non tantum in uno, sed etiam diversis instru-
 mentis ab uno tamen productis, invenitur. ib.
 138. & seqq.
 Instrumenta contraria si producantur à diversis,
 illis statim, quæ fide digniora. ib. 139.
 Instrumentorum contrarietas, quantum fieri po-
 test, tollenda & complananda est. ib. 140.
 Instrumenta item enervantur manifestâ falsitate.
 ib. 141.
 Instrumenti falsitas qualiter per testes probat-
 ur? ib. 142. & seqq.
 Instrumenta vitiantur rasure, in parte aliqua sub-
 stantiali factâ. ib. 147.
 Instrumenti amissi tenor plenè probatur per tes-
 tes, qui facti in instrumento descripto vel in-
 terfuerunt, aut in instrumento suo nominati,
 aut si ipse Notarius, qui confecit instrumen-
 tum, deponat. 228. 149. Si verò tantum tes-
 tentur de contentis in instrumento, quæ so-
 lum legerunt, non probant. ibid. 150. &
 seqq.

Insula.

Insulæ productio. Vid. *Accessio.*

Interdictum.

Interdicta unde sint dicta. 588. 153. Sunt reme-
 dia possessoria. ib. 152. Aliquando realia,
 aliquando personalia. ib. 154. & seqq.
 Interdictis adipiscendæ possessionis accessus
 I. interdictum quorum bonorum. ibid. 158.
 Quod est reale. 589. 161. Et facilioris pro-
 bationis quam petitio hereditatis. ib. 163.
 II. interdictum quod legatorum. ibid. 164.
 Quod est personale. ib. 165. Sed in rem scrip-
 tum, ac contra quemvis possessorem rei hæ-
 reditariæ competens. ib. 166. Illius finis. ib.
 167. III. interdictum, ne vis fiat ei, qui in
 possessionem &c. ib. 168. Et hoc est persona-
 le. ib. 169. IV. interdictum salvianum, quod
 utiliter competit etiam creditorum pignoratitio,
 ib. 170. & seq. An contra solum debito-
 rem aut etiam tertium pignoris possessorem
 datur? ib. 172. & seq. V. interdictum asso-
 ciationis. ib. 175.
 Interdictum retinendæ possessionis pro rebus im-
 mobilibus vocatur ut possidetis; & pro mo-
 bilibus utrubi, 590. 176. & seq. Utrumque
 quoad effectum & proprietates est exæqua-
 tum. ib. 178. Est reale ib. Datur cuiunque
 possessori. 179. & seqq. Adversus turbantem.
 182. Probanda est possessio & turbatio.
 183. Quid, si uterque probet idipsum?
 ib. & 184. & seqq. Quis illius effectus?
 191. & seqq. Competit etiam pro iuribus in
 corporalibus, saltem utiliter. 591. 194. &
 seqq.

Per-

Index Rerum & Verborum.

Pertinet huc si. Interdictum de superficiebus. ib.
 197. De itinere actuque privato. 198. De
 aqua quotidiana & fluviva. 199. De rivis 200.
 De fonte. 201. De migrando. 202.
 Interdictum recuperandæ possessionis vocatur de
 Jure Civili unde vi; de Jure Canonico dicitur
 conditio. ib. 203. In effectu vix est determi-
 nati. ib. 204. Est personale. 205. Datur
 possessori proprio. 206. & seq. Etiam inju-
 sto. 208. Nisi in continenti respoliatus sit.
 209. Aut sit notorius prædo. 210. & seq.
 Datur pro rebus immobilibus ablatis. 592.
 212. Pro mobilibus in consequentiam. 213.
 Pro iuribus incorporalibus. 214. Prærequirit
 vim expulsum. 215. Et quandoque præ-
 vatam occupationem rei. 216. Aut impedi-
 menti positionem. 317. Datur etiam hære-
 dibus spoliati. 218. Contra deicientem,
 etiam auctore Prætorè. 219. Sive per se sive
 per alium fiat defectio. 220. Contra hæredes
 non datur, nisi quatenus ad eos aliquid perve-
 nit. 221. Nec contra tertium possessorem.
 222. & seq. Aut contra parentes &c. 224.
 Spoliatus ante omnia restituendus est. 225. &
 seq. Etiam uxor restituitur, ante consumma-
 tionem matrimonii divertens à marito. 593.
 227. & seqq. Similiter & Clericus restituti-
 onem beneficii consequitur, etsi titulum non
 docuerit. ib. 230. & seqq. Uti & alius, qui
 Juris præsumptionem habet contra se, si lon-
 gò tempore possiderit. ib. 237. & seqq. Spo-
 liatus amittit rei occupatæ dominium. ibid.
 240. & seq. Quamdiu duret hoc interdi-
 ctum? 594. 242. & seq. Illius praxis in Cu-
 ria. 244.
 Interdictum de tabulis exhibendis. ib. 246. Ne
 quid in loco sacro. 247. De locis & incineri-
 bus publicis. 248. Ne quid in loco publico.
 249. De loco publico fruendo. 250. De
 via publica. 251. & seq. De fluminibus.
 253. Ne quid in flumine publico. 254. Ut
 in flumine publico. 255. De ripa munienda.
 256. De cloacis. 257. Quod vi aut clam.
 595. 258. De remissionibus. 259. De ar-
 boribus cadendis. 260. De glande legenda.
 261. De homine libero exhibendo. 262.
 De liberis exhibendis. 263.
Interventio, Intervenire.
 Interventio quid nominis? 150. 1. & seq. Quid
 rei? ib. 3. & seqq. Interdum fit motu pro-
 prio; interdum ad præviam citationem. ib. 5.
 & seqq.
 Intervenire possunt, qui agere, & conveniri; ac
 specificum interesse habent. 151. 9. & seqq.
 Instituitur coram Judice, coram quo principalis
 movetur controversia. ib. 37. Etiam coram
 Delegato. ib. 18. & seq. Non autem coram
 arbitro. ib. 21. & seq.
 Admittitur in omnibus causis. 152. 23. & seqq.
 Quoniam tempore sit intentanda? ibid. 29. &
 seqq.
 Quis illius sit effectus? ib. 34. & seqq.
Interventio.
 Inventio, tanquam modus acquirendi, describitur
 P. SCHMIEB JURISPR. CAN. CIV. TOM. II.

tur. 498. 68. Requirit actualem rei apprehen-
 sionem. 69. Res debet esse animata. 71.
 Et nullius. 72.
 Res, casu deperdita, num titulo inventionis ad
 inventorem pertineat, & ab eo præscribi
 valeant? ib. 73. & seqq.
 Res desolata, seu thesaurus, quarum dominus
 ignoratur, ad quem spectent? ib. 76. & seqq.
 Res, pro derelicto habitæ, cui acquirantur? ib.
 82.

Investitura.

Investitura in feudo quid sit? 668. 538. Alia
 est propria; alia impropria. 539. Utraque
 sufficiens est. 541. & seq. Si fiat in præsentia
 testium, qui sint homines liberi, masculi, &
 pares curiæ. 543.
 Investituram tenetur dominus vasallo concedere.
 ib. 538. Et vasallus sub poena caducitatis tenetur
 eius renovationem intra annum & diem
 petere. 670. 565.

Judex.

Judex quid sit ex nomine? 10. 1. & seq. Quid
 ex re? ib. 3.
 Non omnis Judex sententiam, à se dictam, potest
 vel tenetur exequi. ib. 7.
 Judex alius est jurisdictionalis, alius notionalis,
 qui nulli jurisdictioni præest. ib. 8. & 9. Mos
 tales constituendi Judices non ex toto hodie
 recessit. 11. 10.
 Judex quis esse possit? ib. 12. Requiritur in eo
 aliqua Juris scientia. ib. 13. Maxime statua-
 rit & consuetudinarii. ibid. 15. Qui habet
 assessores, tam perfectam scientiam non habere,
 ipsos tamen consulere, & sequi est obliga-
 tus. ib. 14.
 Infamis an possit esse Judex? ib. 16. An Reli-
 giosus? ib. 18.
 Judex quidam ex officio mobilis, quid ex mer-
 cenario peragat? 12. 20. & seq.
 Nunquam in causa propria potest judicare, sive
 sit delegatus, sive ordinarius. ib. 23. & seq.
 Judex scientiam rei potest habere, vel publi-
 cam, vel privatam. ib. 25. Privatam tamen
 non potest sequi, & secundum illam judicare,
 quando publica desinitur. ib. 27. Etsi Prin-
 ceptus sit, & supplexus. ib. 32. Nequit etiam
 damnare, qui publice probatur necens, quomodo
 privatim sit innocentem; five causa sit civilis,
 five criminalis. 13. 35. & seqq.
 Judex an possit ac debeat supplere, quæ à litigan-
 tibus, & eorum Advocatis sunt omisa? 15.
 69. & seqq.
 Judex tenetur amplecti sententiam, in expressa
 lege fundatam, etsi contraria videatur æquior.
 16. 77. Nisi lex illa sit obscura, æquivoca, &
 non satis certa mens Legislatoris. ib. 79. Non
 tenetur communem sententiam sequi, quando
 contraria ipsi videtur probabilior. ib. 80.
 In concordia sententiæ probabilis cum probabiliori,
 illa resistit, huic tenetur stare. ib. 81. Si
 verò ex utraque parte fundamenta sint æqua-
 lia, neutri ex litigantibus potest se inclinare.
 ib. 84. Hæc conclusio, ad casus particulares
 applicatur. 17. 88. Et limitatur. ib. 93.
 Uuuuu
 Judex,

Judex, qui habet stipendium proportionatum laboribus, nil à partibus potest exigere. ib. 96.
 Qui contra facit, peccat contra justitiam, restitutioni obnoxius. 18. 97. Qui non habet stipendium, licite petit & accipit munera. 17. 95. Item ille, qui facit, ad quod non obligatus est, potest proportionatam compensationem petere. 18. 98.
 Munera, quæ moraliter non censentur Judicis animum corrumpere, possunt Jure Naturæ & Divino accipi. ib. 99. De Jure positivo non aliter, quam si consulant in esculentis & poculentis, quæ intra paucos dies absumi possunt. ib. 100.
Judex, ex dolo & malitia male judicans, præter dispendium famæ, tenetur etiam partem læsam servare indemnem. ib. 104. & seq. Sin ex imperitia & errore hoc contingat, litem suam facit; non tamen in solidum, sed juxta Superioris arbitrium. ib. 106. & seqq.
Judex in causa, in qua judicat, nequit esse advocatus. 15. 71.
Quis in rebus & juribus spiritualibus sit Judex? Vide *Spirituale*.
Cui causæ matrimoniales competant? Vide *Matrimonium*.
Quis Judex in causa decimarum? Vide *Decima*.
Quis judicat de limitibus parochiarum, & Episcopatum? 79. 46. & seqq.
Quis judicium exerceat de Clericali? 80. 52. & seqq.
In casu denegatæ justitiæ à Judice seculari recurritur ad Ecclesiasticum. 81. 60. & seq. Item, quando agitur de peccato. ib. 62. **Quis** causarum feudalium sit Judex? Vide *Fundum*.
Quis in causis connexis sit Judex competens? 81. 70. & seqq.
Judex secularis nequit amplius judicare de eo, qui in causa mixti fori est absolutus ab Ecclesiastico. 84. 97. & seqq. Nec punitum alibi iterum punire. ib. 101. Si tamen sufficienter potuit coerceri & puniri. ib. 102.
Judex, qui judicat de questione principali, etiam de incidente potest judicare, etsi alioquin ratione illius incompetent foret. 94. 13. Nisi omnino causæ incidentis incapax esset, ut est secularis in ordine ad causas spirituales. ib. 16. & seq.
Judex alius dicitur incompetent secundum quid, alius simpliciter. 100. 21. Acta coram Judice secundum quid incompetent valent. ib. 22. Quæ autem coram Judice simpliciter incompetent geruntur, valida non sunt. ib. Nisi incompetencia nitatur errore communi. ib. 29. Et insuper titulus accedat. ib. 31. illaque incapacitas non proveniat ex Jure Divino. ib. 25. & seqq.
 Valent adhuc acta, etsi titulus occultè resolvatur. 101. 41. & seqq.
Judex potest esse arbitri in causa, ad se pertinente. 107. 47. Cujus sententia est majoris auctoritatis quam alterius arbitri paritque exceptionem, & actionem rei judicatæ. 108. 48.
Judex an & quomodo cautionem de rectè judi-

cando præstare teneatur? 163. 25. & seqq. Vide *Cautio*.
Judex post litem contestatam nequit amplius tanquam suspectus recusari. 173. 55. Nisi suspicio primò innoveat. ib. 56.
Judicis alieni prorogatio fit solum per litem contestationem. ib. 57.
Judex simpliciter incompetent semper recusari potest. ib. 60.
Judicis est, partibus imponere probationem. 184. 10 & seqq.
Judicis est, terre sententiam. 267. 23.
Quid si plures sint Judices? ib. 24. **Aut** inter se contrarii? ib. 26. & seqq.
Judicis officium prolati sententiæ finitur, nec amplius illam corrigere valet, nisi fuerit vel interlocutoria simplex, aut omnino nulla. 270. 83.
An Judex, à quo fuit appellatum, quoad reliquas causas, à quibus appellatum non est, possit recusari ut suspectus? 293. 174. & seqq.

Judicium.

Judicii etymologia. 2. 1. Homonymia. ib. 3. Synonymia. 3. 13.
Judicium definitur. ib. 17. & seqq.
In omni judicio requiritur actor & reus. ib. 20.
Judicium dividitur in seculari & Ecclesiastico. 4. 23. Quod iterum subdividitur in temporale & spirituale. ib. 25. Item in Civile & criminale. ib. 28. Datur etiam mixtum ex civili. ib. 29. & seqq. Criminale dissectatur in ordinarium & extraordinarium. 5. 33.
Judicium etiam dividitur in ordinarium, & extraordinarium. ib. 35. Quod olim ordinarium erat, etiam hodie est ordinarium & plebaniarium. ib. 39. Et quod extraordinarium fuit, hodie est summarium. ib. Causæ, quæ judicio summario tractantur. ib. 41. & seqq. **Quid** sit judicium generale, & quomplex? ib. 45. **quid** speciale? 6. 47. **Quænam** utriusque differentia. ib. 48.
Quid sit judicium reale, quid personale? ib. 49. & seqq. **Judicium**, ex reali & personali mixtum, negatur. ib. 52. & seqq.
Judicium petitorium & possessorium discutitur. ib. 55. & seqq. **An** reale sit, an personale? ib. 57. **Quid** sit opereturque judicium possessorium summarium? 7. 60. & seqq. **Judicium** duplex & simplex definitur. ib. 63. **Quis** in illo actor, quis reus censetur? ib. 64. & seqq.
Judicium aliud dicitur conventiois, aliud reconventionis. ib. 66. **Quod** ex se nec reale, nec personale est. 8. 69.
Judicium quoad substantiam provenit ex ipso Jure Naturæ. ib. 70. Ordo autem & solemnitates à Jure positivo sunt introductæ. ib. 73. **Hinc** vel à Summo Principe præteriri, aut à consuetudine abrogari possunt. ib. 77. & seqq. **Judicio** quinam contendere possint? Vide *Actor*. **In** judicio unus pro alio nequit conveniri. 123. & seqq. Exceptio est in repressaliis. ib. 125. **Qualiter** possit filiusfamilias in judicio stare possit? Vide *Filiusfamilias*.

Quali-

Qualiter Religiosi? Vide *Religiosus*.
Qualiter Prælati? Vide *Prælati*.
Qualiter excommunicati. Vide *excommunicatus*. *Bannitus*.
Acta judicii inter illos solum habent vim, inter quos acta sunt. 99. 5. & seqq. **Exceptions**. Vide ib. 8. & seqq.
Acta unius judicii probant in alio. ib. 12. & seqq. **Etiā** acta in judicio civili tenent in criminali. ib. 15. & seqq. **Non** tamen regulariter acta in summario valent in ordinario. 100. 19.
Judicia cessant primò mutua litigantium voluntate; secundo sententiæ definitiva; tertio absolute ab instantia; quarto lapsu temporis &c. 102. 51. & seqq.
Quibus ex causis actus judicialibus adimatur? 103. 57. & seqq.
Reo, ab instantia absolute, acta priora adhuc valent. ib. 60. & seqq.

Jurisdicchio.

Is, qui per aliquot annos in alieno territorio Jurisdictionem exercuit, tenetur, Domini territorialis securi contradictione, titulum probare. 188. 69.
Quosnam actus Jurisdictionis Capitulum possit exercere Sede vacante? Vide *Capitulum*.
Jurisdicchio qualis & quanta Episcopis competat? Vide *Episcopus*.

Jus Civile.

An Juri Civili studere, aut illud docere prohibeantur? 308. 148. & seqq.
Jusjurandum, sive *Juramentum*.
Juramentum calumniæ definitur. 176. 2. **Ad** hoc juramentum exigitur persona Judicis. ib. 6. **Dividitur** in generale & speciale. 177. 7.
Juramentum calumniæ partes expressè sibi invicem non possunt remittere. ib. 8. & seqq. **De** Jure civili id nec tacite potest remitti. ib. 10. **Aliud** est de Jure Canonico, & hodierna consuetudine. ib. 11. & seqq.
Consuetudo, quæ contra hoc juramentum introducta est, sustinetur ut legitima. ib. 13. & seqq.
Juramentum calumniæ in omnibus causis præstandum. ib. 18. **Temporalibus** & **Spiritualibus**. ib. 19. **Summariis**. 178. 18. **In** causis, ad secundam instantiam delatis. ib. 24. **Etiā** in Processu criminali præstandum est ab actore, vel à reo, nisi causa sit capitalis. ib. 24. & seqq.
Juramentum calumniæ omnes personæ litigantes debent præstare. ib. 27. **Etiā** tutores & curatores. ib. 28. **Excipiuntur** Advocati, & Procuratores necessarii. ib. 29.
Personæ principales per se tenentur jurare de calumnia, secundum Jus Civile. ib. 30. **Imò** & **Communitas** per majorem partem, vel per **Primos**. ib. 31. **De** Jure Canonico hoc juramentum potest deponi per procuratorem. ib. 32.
Juramentum calumniæ utrum etiam sit præstandum à Clericis? 179. 33. & seqq.

Parentes, cum liberis agentes, utrum de calumnia jurare teneantur? ib. 40. & seqq. **Extenditur** hæc doctrina ad Patronos, agentes cum liberis; Dominos cum Vasallis; & Principes cum suis subditis agentes. 180. 46.
Jurare de calumnia etiam tenentur hæredes, defuncto in lite succedentes. ib. 47. & seqq.
Juramentum calumniæ, quando recusat ab actore, is causâ cadit; quando recusat à reo, is habetur pro confesso. 180. 51. **Quod** assertum declaratur. ib. 52. & seqq.
An hæc pena ipso jure, vel per sententiam incurratur? ib. 55. & seqq.
Pena præfata non afficit hæredes recusantis hoc juramentum. 181. 57.
An hæc pena tam in generali, quam speciali juramento calumniæ loci habeat? ib. 61. & seqq.
Procurator, hoc juramentum recusans, in ordine ad condemnationem non nocet suo principali. ib. 67. & seqq.
Sic nec tutores aut curatores suis nocent pupillis, aut minorensibus. ib. 71.
Juramentum calumniæ jurantem non liberat ab expensis. 182. 73. & seqq.
Juramentum veritatis tenetur dicere testis omnis. 212. 92. **Praxis** excipit personas illustres. ib. **Sin** hoc juramento testimonium est nullum. ib. 93. **Nisi** antecederet testis fuerit moniti. ib. 94. **Aut** processus sit summarius. ib. 95. **Aut** juramentum mutuo partium consensu remittatur. ib. 98.
Juramenti etymologia. 229. 1. **Synonymia**. ib. 2. **Definitio**. ib. 3.
Juramentum fit per invocationem veri Numinis. ib. 4. **Non** falsi. ib. 5.
Juramentum adhibetur in testimonium veritatis. ib. 8.
Juramentum sine usu rationis, & jurandi intentione non perficitur, licet exterius præsumatur. ib. 11.
Jurans sine intentione adimplendi tenetur stare juramento. ib. 12.
Jurare non permittuntur impuberes. ib. 13. **Perjuri**, quando agitur de probatione in ordine ad tertium. ib. 15. **Sacerdotes** ob dignitatem status non faciunt ad juramentum adguntur. 230. 16. **Non** jejunos non oportet ad jurandum admittere. 229. 14.
Juramentum assertorium habet pro objecto factum præteritum, aut præsens. 230. 17.
Juramentum promissorium respicit factum futurum, possibile & honestum. ib. 18.
Juramentum de re illicita, & alteri præjudiciosa est nullum. ib. 29. **Nec** obligat factum circa materiam indifferentem. ib. 20.
Juramenti formula ita concipi debet, ut **DEUS** vel explicitè, vel implicitè, invocetur in testimonium veritatis. ib. 21.
Jurandi formula certè recensentur. ib. 22. **Item** incertæ. ib. **An** vim juramenti habeat interpositio fidei nobilis, aut Sacerdotalis? 23. & seqq.
Hodie fit sæpe promissio in vim & vicem juramenti, quæ vero juramento æquivalet? ib. 26.
 Uuuu 2 Jura